

РЕШЕНИЕ

№ 114

гр. Бургас, 14.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на седми декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Павел Ал. Ханджиев

Членове: Илияна Т. Балтова
Десислава Д. Щерева

при участието на секретаря Станка Ст. А.
като разгледа докладваното от Павел Ал. Ханджиев Въззивно търговско дело № 20232001000234 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 95 от 29.05.2023 г., постановено по т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен, е осъдено “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД да заплати на “Аглика индъстри” АД сумата 310 200 лв. по предявен частичен иск от общо вземане в размер от 380 000 лв., представляващо застрахователно обезщетение за имуществени вреди в резултат на индустриален пожар, възникнал на 11.09.2021 г. около 02,55 ч. в гр. Твърдица, кв. Индустриален, обл. Сливен, в текстилен цех Конфекция. Присъдени са разноски.

С решение № 119 от 10.08.2023 г. по същото дело на основание чл. 250 ГПК е допълнено решение № 95 като “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД е осъдено да заплати на “Аглика индъстри” АД законната лихва върху присъденото обезщетение в размер на 310 200 лв., считано от 29.03.2022 г. до пълното изплащане на задължението.

С определение № 141 от 11.08.2023 г. по същото дело, постановено на основание чл. 248 ГПК, е оставено без уважение искането на “Аглика индъстри” АД за изменение на постановеното по делото решение № 95 в частта за разноските.

Срещу решение № 95 от 29.05.2023 г. т. д. № 53/2022 г. на Окръжен съд – Сливен е постъпила **въззивна жалба от ответника “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД**. Въззивникът поддържа, че решението е недопустимо, незаконосъобразно и неправилно. Съдът неправилно интерпретирал събраните по делото доказателства, а мотивите му били неясни и

противоречиви. Съдът не обсъдил направените в отговора на исковата молба възражения и допуснал и приел изготвяне на заключение по пожаротехническа експертиза от вещо лице-електроинженер – д-р инж. Р., който нямал необходимата компетентност в областта на пожарната безопасност. Самият експерт отбелязал това и посочил липсата на достатъчно доказателствен снимков и технически материал от изготвената в досъдебното производство електротехническа експертиза. В заключението на определеното впоследствие вещо лице – електроинженер доц. д-р инж. Б. се съдържали неверни и противоречиви твърдения. Като съществено процесуално нарушение в жалбата се сочи и фактът, че лицето, определено от Окръжен съд – Сливен да изготви пожаротехническата експертиза по делото, е същото, което е извършило електротехническата експертиза в досъдебното производство – доц. д-р инж. Б.. Отбелязва се разлика в изводите на съда за причината за избухване на пожара и изводите на вещото лице-електроинженер. Съдът не е обсъдил наведените твърдения за изключване на отговорността на застрахователя поради неизпълнение на договорни задължения от страна на застрахования.

Отправено е искане за отмяна на първоинстанционното решение. Претендират се разноси и пред двете съдебни инстанции.

На осн. чл. 266 ГПК се иска изготвяне на нова повторна пожаротехническа експертиза от вещо лице – пожарникар.

В срока по чл. 263 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от “Аглика индъстри” АД. Поддържа се в отговора, че обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно. Приетата по делото пожаротехническа експертиза от доц. д-р инж. Б. била изготвена компетентно и мотивирано, и давала отговор на всички поставени въпроси от компетентността на електроинженер, каквито са именно поставените от въззивното дружество. Експертизата била приета в съдебно заседание, без да се оспорват изводите на експерта неговата компетентност и без да се прави искане за допускане на повторна експертиза по реда на чл. 201 ГПК. Оспорва се доказателственото искане на въззивника-ответник. Иска се оставяне без уважение доказателственото искане на въззивника. Иска се потвърждаване на първоинстанционното решение. Претендират се разноси.

Срещу допълнителното решение № 119 от 10.08.2023 г. по т.д. № 53/2022 г. на Окръжен съд – Сливен е подадена **въззивна жалба от “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД**. Допълнителното решение се обжалва като недопустимо, незаконосъобразно и неправилно. Исковата молба на ищцовото дружество била нередовна по отношение на претендираната лихва и е следвало да бъде оставена без движение с указания за формулирането на ясен и точен петитум, включващ периода на претенцията, както и за заплащане на съответната държавна такса. Съдът не можел да тълкува хипотетичната воля на страната, нито да я присъжда по право. Окръжният съд бил сезиран с предявен иск с правно основание чл. 407 КЗ, а искът за мораторна лихва бил

акцесорен спрямо иска за главницата, поради което следвало да бъде предявен надлежно. Решението било неправилно поради съществено нарушение на процесуалните правила, материалния закон и необоснованост. Допустимостта и правната квалификация се определяли от съда въз основа на твърденията на ищеца, съдържащи се в обстоятелствената част на исковата молба и заявления в нея петитум. Ищецът следвало да докаже както основаниято, от което произтичало вземането му за лихва, така и забавата.

Иска се обезсилване на допълнителното решение като недопустимо, евентуално – отмяната му като неправилно. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263 ГПК е постъпил отговор на втората въззивна жалба от “Аглика индъстри” АД. Жалбата се оспорва като неоснователна. Съдът бил сезиран с искане за присъждане на лихва за забава, начислена върху претенцията за имуществени вреди за периода от 29.03.2022 г. (датата на отказа на застрахователя) до пълното плащане на обезщетението. Срокът не можел да бъде по-дълъг от срока по чл. 108, ал. 1-3 или 5 КЗ. Лихвата била компенсаторна, тъй като длъжникът изпадал в забава и без покана и се определяла от съда като начален момент, който бил датата на деликта, а крайният щял да се определи в изпълнителното производство. Претендират се разноски.

Постъпила е и **частна жалба от “Аглика индъстри” АД** срещу постановеното по делото на основание чл. 248 ГПК определение № 141 от 11.08.2023 г. Поддържа се, че противно на изводите на съда, по делото не било направено възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение от страна на ответника до приключване на последното съдебно заседание, т.е. съдът не бил сезиран с искане по чл. 78, ал. 5 ГПК. Твърди се, че в с.з. от 27.04.2023 г. адв. М. представила списък по чл. 80 ГПК, договор за правна защита и съдействие и доказателства за реалното заплащане на хонорара. Възражението за прекомерност било направено за първи път с писмената защита на ответника, която не е част от устните състезания, поради което същото било неправомерно прието от съда за разглеждане, съответно – намалено претендираното от страната възнаграждение. Иска се отмяна на обжалваното определение.

В срока по чл. 275 ГПК е постъпил отговор на частната жалба от “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, с който тя се оспорва като неоснователна. Размерът на претендираното от насрещната страна адвокатско възнаграждение бил надлежно оспорен от застрахователното дружество, като твърде завишен с оглед фактическата и правна сложност на защитата, необходима за образуване и представителство по делото.

Бургаският апелативен съд, като взе предвид изложените съображения и доводи на страните, прецени събраните по делото доказателства и съобрази закона, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивните жалби са подадени в срок, от легитимирана да обжалва

страна, срещу актове, подлежащи на обжалване, и отговарят на изискванията на закона за редовност, поради което с определение от 02.11.2023 г. са приети за разглеждане по същество. Със същото определение съдът е обявил, че ще се произнесе с крайния си съдебен акт по частната жалба против определението на първоинстанционния съд по чл. 248 ГПК.

Окръжният съд е сезиран с иск на осн. чл. 405, ал. 1 КЗ за заплащане на застрахователно обезщетение по договор за имуществено застраховане, който иск е съединен с претенция за законната лихва върху обезщетението. Ищецът “Аглика индъстри” АД излага в исковата молба твърдения, че между “Аглика трейд” ООД и ответника “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД е сключен застрахователен договор със застрахователна полица от 15.02.2021 г. “Индустриален пожар”, валидна от 15.02.2021 г. до 14.02.2022 г. По този договор “Аглика трейд” ООД е застраховало сгради, собствени на “Аглика индъстри” АД. На 11.09.2021 г. около 2,55 часа в гр. Твърдица, кв. Индустриален, в текстилен цех Конфекция, собственост на дружеството-ищец, възникнал пожар вследствие на късо съединение, от който настъпили имуществени вреди за ищеца: изгоряла голяма част от покрива на сградата, изгоряла западната фасада на сградата, компрометирана дограма, изгоряла ел. инсталация, изгорял товарен асансьор и др. Застрахователят бил уведомен за застрахователното събитие и била образувана щета, като нанесените имуществени вреди били оценени на 318 295,25 лв. Застрахователят отказал да изплати застрахователно обезщетение без основание. Ищецът поискал да бъде осъден застрахователя да му заплати: (1) сумата 310 200 лв., представляваща част от общо дължимото му застрахователно обезщетение за имуществени вреди в размер на 380 000 лв.; (2) сумата 1895,82 лв – мораторна лихва върху главницата от 310 200 лв. за периода 29.03.2022 г. – 19.04.2022 г., която претенция е уточнена след указания от съда за отстраняване на нередовност на исковата молба във въззивното производство и (3) обезщетение за забава в размер на законната лихва от предявяването на иска до пълното изплащане на сумата.

Ответникът-застраховател оспорил иска. Оспорил ищцовото твърдение, че пожарът е възникнал вследствие на късо съединение. Пожарът възникнал заради констатираните нарушения на нормативните и технологични изисквания за пожарна безопасност, а неспазването на тези изисквания за безопасност било изключен риск съгласно т. 7.9 от ОУ. Оспорил размера на щетите. Възразил, че ищецът не е материално легитимиран да получи застрахователното обезщетение. поискал отхвърляне на исковете.

С обжалваното решение № 95 първоинстанционният съд уважил изцяло предявения частичен иск за главницата.

С обжалваното допълнително решение № 119 съдът присъдил допълнително законната лихва върху присъденото обезщетение в размер на 310 200 лв., считано от 29.03.2022 г. до пълното изплащане на задължението.

При извършената служебна проверка съобразно с правомощията си по

чл. 269 ГПК Бургаският апелативен съд констатира, че постановеното първоинстанционни основно и допълнително решения са валидни.

По допустимостта на решенията:

Съдът първоначално е сезиран с частичен иск за главното вземане, като ищецът е претендирал сумата 25 500 лв., като част от общо дължимото застрахователно обезщетение в размер на 380 000 лв. След събиране на доказателства за оценка размера на щетите в съдебно заседание на 27.04.2023 г. ищецът е изменил иска си като е увеличил размера от 25 500 лв. на 310 200 лв. В нарочната писмена молба, представена в с.з., в изявлението на представителя на страната, отразено в съдебния протокол, за изменение на иска и в последващата писмена защита не се съдържа волеизявление на ищцовата страна, че страната продължава да търси вече увеличения размер на иска като част от вземане в по-голям размер, респ. че страната поддържа частичен иск. Ето защо следва да се приеме, че след приетото изменение на иска съдът вече не е бил сезиран с частичен иск, а с претенция за пълния размер на вземането. При това положение произнасянето в диспозитива на решение № 95, че сумата 310 200 лв. представлява *частична претенция от пълния размер 380 000 лв.*, е недопустимо. В тази част решението следва да се обезсили. В останалата част решенията са допустими.

Решение № 95 по същество е правилно и на осн. чл. 272 ГПК настоящият въззивен състав препраща към мотивите му за дължимост на застрахователно обезщетение в размер на 310 200 лв., които споделя и не намира за необходимо да повтаря.

В допълнение и по повод конкретните оплаквания във въззивната жалба:

По повод на оплакването, че експертизата, която е изследвала причините за възникване на пожара, е изпълнена в първата инстанция от експерт, който “нямал необходимата компетентност в областта на пожарната безопасност”, във въззивното производство е допусната по искане на въззивника повторна експертиза. Тя е извършена от в.л. инж. Д. С. Г., вписан в списъка на вещите лица при Окръжен съд – Бургас за 2023 г., клас “Съдебни инженерно-технически експертизи”, вид “Съдебна пожаротехническа експертиза”, завършил Академията на МВР, факултет “Противопожарна охрана”, със специалност: инженер по противопожарна техника. Експертизата е дала отговор на поставените въпроси в подробно обосновано заключение, което е прието и изслушано в с.з., без да са повдигани възражения и оспорвания от страните както относно компетентността на вещото лице, така и относно конкретните му констатации и заключения. Съдът цени експертното заключение на в.л. инж. Г. като пълно, обосновано и безпристрастно, дадено от компетентен специалист.

Съгласно заключението на в.л. Г. непосредствена причина за пожара, възникнал на 11.09.2021 г. в текстилен цех Конфекция, е аварийен режим (късо съединение) в електроинсталацията до вентилатора на каландровъчна

термопреса PD-1700-420. Експертът не е открил данни за нарушения на нормативните изисквания за пожаротехническа безопасност на тази машина и обяснява, че каландър машината заедно с охлаждащия я вентилатор са част от технологичния процес като консуматори с непрекъснат режим на работа. Поради това след края на работния ден не следва да се изключва захранването им. Това е регламентирано със заповед № 4 от 07.02.2020 г., която се основава на чл. 36 от Наредба № 8121з-647. В с.з. експертът обяснява, че явлението “късо съединение” има случаен и непредвидим характер и за възникването на пожара не е оказало влияние обстоятелството, че машината е останала неизключена от ел. мрежа след края на работния ден. Това не е повишило рискът от пожар.

При така установените факти във връзка с причините за пожара се оказват неоснователни възраженията на застрахователя за липса на покрит застрахователен риск; за наличие на изключение по смисъла на т. 7.9 от раздел III на Общите условия; за възникване на пожара в резултат на липса на подходяща квалификация, неправилно или безstopанствено съхранение или експлоатация на имуществото в нарушение на утвърдените технологии и стандарти; за неизпълнение от страна на застрахования на задължения по т. 38.2 и 38.3 от ОУ.

В заключение: предявеният главен иск е основателен. Сключен е застрахователен договор на чуждо имущество, който е действителен съгласно чл. 402, ал. 2 и 3 КЗ. Собственикът на имуществото в този случай е винаги ползващо се лице по смисъла на чл. 398 КЗ (Решение № 156 от 4.01.2017 г. на ВКС по т. д. № 1948/2015 г., I т. о., ТК, докладчик председателят Дария Проданова), освен ако не е цедирал правото си на обезщетение. Ето защо ищецът е легитимиран да претендира застрахователното обезщетение, макар да не е страна по застрахователния договор. Настъпило е застрахователно събитие – пожар, като не са налице основания за изключване отговорността на застрахователя за този покрит риск. Застрахованият е изпълнил задълженията си по застрахователния договор за плащане на застрахователната премия, за незабавно уведомяване на застрахователя за настъпилото застрахователно и оказване на съдействие. Размерът на обезщетението е определен чрез неоспорена експертиза, която посочва, че възстановителната стойност на щетите възлиза на 310 200 лв. Поради съвпадане на крайните изводи на институциите решението по главния иск ще се потвърди.

С решение № 119 е допълнено решение № 95 като застрахователят е осъден да заплати на ответника законната лихва върху присъденото обезщетение в размер на 310 200 лв., считано от 29.03.2022 г. до пълното изплащане на задължението. По указание на въззивния съд ищецът е уточнил, че за периода 29.03.2022 г. – 19.04.2022 г. претендира мораторна лихва в размер на 1895,82 лв. и е внесъл съответната на тази сума държавна такса. Главният иск има договорно основание, а не се основава на деликт и за поставянето на застрахователя в забава е необходима покана. Ето защо и тъй

като не се стига до влошаване на положението на жалбоподателя, допълнителното решение следва да се отмени в частта, с която е присъдена законната лихва като неопределена, но определяема сума за времето от 29.03.2022 г. до 19.04.2022 г., като вместо това се присъди в полза на ищеца сумата 1895,82 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за същия период.

По частната жалба срещу определението по чл. 248 ГПК:

С решение № 95 застрахователят е осъден да заплати на ищеца разноски, в т.ч. адвокатски хонорар в размер на 25 600 лв. В мотивите съдът е съобразил направеното от застрахователя с писмената защита на пълномощника му възражение за прекомерност на хонорара и го е намалил от 40 000 лв. на 25 600 лв.

С молба на осн. чл. 248 ГПК ищецът поискал изменение на решението в частта за разноските, като изразил несъгласие с редуцирането на адвокатския хонорар. Изложил съображения, че възражението за прекомерност не е повдигнато от насрещната страна своевременно, поради което не е следвало да се разглежда от съда. С обжалваното определение съдът оставил без уважение молбата.

Ищецът е представил списък по чл. 80 ГПК заедно с доказателства за сторените разходи, в частност договор за правна защита и съдействие с уговорен хонорар от 40 000 лв. и платежно нареждане за същата сума, в с.з. на 27.04.2023 г. при участие в заседанието на процесуален представител на насрещната страна – адв. Г.. Адв. Г. до края на съдебното дирене не е повдигнал възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на насрещната страна; той не е сторил това и във фазата на устните състезания. Възражението по чл. 78, ал. 5 ГПК, направено за пръв път в писмената защита, е несвоевременно, понеже не е сторено най-късно до приключването на устните състезания, и по него съдът не дължи произнасяне. Ето защо е неправилно намаляването на адвокатското възнаграждение като прекомерно. Молбата по чл. 248 ГПК е основателна. Определението, с което е отхвърлена, следва да се отмени, след което да се постанови изменение на първоинстанционното решение в частта за разноските.

При този краен резултат в полза на въззиваемия се дължат сторените от него разноски във въззивното производство. Възражението за прекомерност на платения адвокатски хонорар е неоснователно. При защитаван интерес от 312 096 лв. минималният размер на адвокатското възнаграждение съгласно Наредба № 1 на ВАДВС възлиза на 17 138,84 лв., към който следва да се прибави и възнаграждение от поне 400 лв. за защита по частната жалба. Страната е представила отговор на две въззивни жалби и е изготвила и подала частна жалба; била е представлявана в съдебно заседание, в което е изслушана и приета повторна експертиза. При това развитие на въззивното производство платен хонорар от 21 700 лв. не е прекомерен и няма основания да бъде намаляван. На въззиваемия се дължат разноски в общо размер от 21

965 лв., в т.ч. 15 лв. за платена държавна такса, 250 лв. – депозит за вещо лице и 21 700 лв. – платен адвокатски хонорар.

Мотивиран от изложеното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 95 от 29.05.2023 г., постановено по т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен, **в частта**, с която сумата 310 200 лв. е присъдена, като предявена по частичен иск от общо вземане в размер от 380 000 лв.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 95 от 29.05.2023 г., постановено по т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен, в останалата обжалвана част, с която е осъдено “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД да заплати на “Аглика индъстри” АД сумата 310 200 лв., представляващо застрахователно обезщетение за имуществени вреди в резултат на индустриален пожар, възникнал на 11.09.2021 г. около 02,55 ч. в гр. Твърдица, кв. Индустриален, обл. Сливен, в текстилен цех Конфекция.

ОТМЕНЯ решение № 119 от 10.08.2023 г., постановено по т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен, **в частта**, с която е допълнено решение № 95 от 29.05.2023 г., като е осъдено “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД да заплати на “Аглика индъстри” АД законната лихва върху присъденото обезщетение в размер на 310 200 лв., считано от 29.03.2022 г. до 19.04.2023 г., като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Витоша № 85Б, да заплати на “Аглика индъстри” АД, ЕИК 829062869, със седалище и адрес на управление: гр. Твърдица, п.к. 8890, жк. Индустриален, обл. Сливен, сумата 1895,82 лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва върху обезщетението в размер на 310 200 лв. за времето от 29.03.2022 г. до 19.04.2023 г.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 119 от 10.08.2023 г., постановено по т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен, в останалата обжалвана част.

ОТМЕНЯ определение № № 141 от 11.08.2023 г., постановено по т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ДОПЪЛВА решение № 95 от 29.05.2023 г., постановено по т. д. № 53/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен, като **ОСЪЖДА** “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Витоша № 85Б, да заплати на “Аглика индъстри” АД, ЕИК 829062869, със седалище и адрес на управление: гр. Твърдица, п.к. 8890, жк. Индустриален, обл. Сливен, допълнително сумата 14 400 лв. – сторени разноски за платено адвокатско възнаграждение в първоинстанционното

производство.

ОСЪЖДА “ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Витоша № 85Б, да заплати на “Аглика индъстри” АД, ЕИК 829062869, със седалище и адрес на управление: гр. Твърдица, п.к. 8890, жк. Индустриален, обл. Сливен, сумата 21 965 лв. – сторени разноски пред въззивната инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____